

Kyrkplatsen i Södra Säm

Träkapell från 1100-talet

Rekonstruktionsbild: Björn Gidstam

På en **skifteskarta** över Säms by från 1710, kan man se att det ett par hundra meter från den medeltida kyrkoruinen i Södra Säm, finns en rektangulär markering och en förklarande text: "En gammal förfallen kyrkiogård".

Arne Johansson som är uppvuxen i trakten och har ett stort hembygdsintresse, tyckte detta var spännande och kontaktade arkeolog Claes Theliander. Ett arkeologiskt projekt tog form, vilket inleddes med en utgrävning på platsen i september 2009.

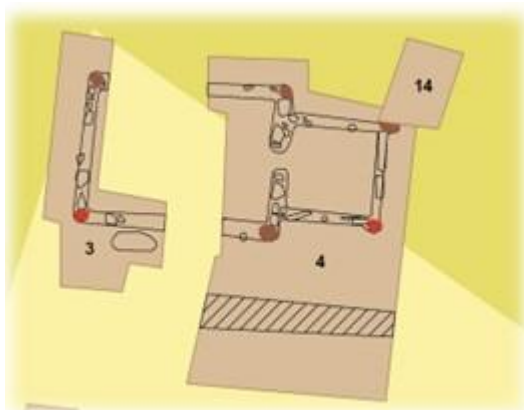
Tvillingkyrkor

Det är **ovanligt** att två medeltida kyrkor ligger så nära varandra på landsbygden. Man kan kalla fenomenet "tvillingkyrkor" och det finns belagt på några få platser i Västergötland, t.ex. Gökhem på Falbygden.

Fynd och datering

Man fann spår i marken efter en ca 11 meter lång träkyrka på stensyll, en s.k. **stolpkyrka**. Liknande byggnader finns bevarade i Norge än idag. I marken syns stolphålen som mörkare färgad jord och det beror på att trä förmultnat där och påverkat jordens utseende.

Inga gravar hittades, ej heller kulturlager eller fynd som kunde knytas till byggnaden. Kapellet har troligen inte brunnit. Ett tegelfynd i en ränna antyder att byggnaden kan ha rivits efter 1200-talets mitt, men teglet kan ha hamnat där senare.

Schakt 3 och 4 visar träkyrkans grund med det kvadratiske koret i öster

Byggnadens funktion

Kapellet var ingen församlingskyrka eftersom gravar saknades. Man kan tänka sig att den var ett kapell för resande och pilgrimer som färdats i Åtrands dalgång. Eller så har platsen för kapellet haft en speciell rituell betydelse, att man tillbett något lokalt helgon här eller att kapellet markerar dödsplatsen för någon prominent person.

Om du vill läsa den arkeologiska rapporten från 2009 går det bra att kontakta Ulricehamns kommuns Kultursekreterare Lisa Mårtensson, tfn 0321-59 51 77.

[Hitta till kyrkplatsen!](#)

[Här hittar Du kyrkplatsen i Fornsök](#)
Sök på RAÄ-nummer: Södra Säm 55:1